

úroky od 19. března 1920 do 21. února 1922, nikoliv však podle výkladu, který dává stěžovatelka nepatrné odchylce ve znění bodu čís. 2 a 3 (die aus den letzten drei Jahren vor der Erteilung) od onoho v čís. 4 Šu 216 ex. ř. (die nicht länger als drei Jahre vor), jež vychází v podstatě na jedno, nýbrž proto, že v tomto případě jde o rozsudkový přísudek úroků, běžících od určitého dne až do dne zápisu do pozemkové knihy, tedy o samostatnou, vnuceným právem zástavním zajištěnou pohledávku jistinnou, ohledně které platí ustanovení prvního odstavce čís. 4 Šu 216 ex. ř. a nikoliv ono druhého odstavce téhož čísla, po případě ono Šu 217 čís. 2 ex. ř. (Srovnej v tom smyslu rozhodnutí nejv. soudu čís. 325 sb. n. s. a komentář Neumannův k ex. ř., vyd. 1910, str. 623 a Jud. čís. 106). V tom směru bylo tudíž vyhověti dovolacímu rekursu a obnoviti usnesení prvního soudu. Neodůvodněným jest však požadavek stěžovatelův, aby mu byly přičknuty trojí útraty za žádosti o hotové zaplacení. Zcela správně uvedl v té příčině soud rekursní, že žádosti o hotové zaplacení nebylo potřebí, poněvadž si stěžovatel jako vymáhající věřitel vymohl exekuci dražbou nemovitosti pro celý kapitál i s příslušenstvím, nikoliv pouze pro část kapitálu, čímž dal nepokrytě na jevo, že chce hotové zaplacení celé své pohledávky. V takovém případě jest již zvláštní vyzvání po rozumu Šu 171 odstavce druhý ex. ř. zbytečným a nelze útraty zbytečného prohlášení pokládati za nutné po rozumu Šu 74 ex. ř. (Viz k tomu také komentář Neumannův k ex. ř., vyd. 1910, str. 535.) Útraty dovolacího rekursu nelze přisouditi ani z části, poněvadž nejde o útraty exekuční, nýbrž o poměr mezi knihovním a vymáhajícím věřitelem a útraty mezi nimi vzešlé, pro které byla by úhrada jen v rámci případné kauční hypoteky.

Čís. 4253.

Sudiště dle Šu 88, odstavec druhý, j. n.

Od smlouvy o fakturovém sudišti nelze napotom jednostranně ustoupiti. Lhostejno, že k fakturám byly připojeny složenky poštovní spořitelny a že po úmluvě fakturového sudiště nastal státní převrat. Částečné dodávky nepřeměnily se ve zvláštní, samostatná právní jednání tím, že byly zvláště fakturovány. V odepření placení v KČ nelze spatřovati námitku proti doložce sudištní. Bylo-li fakturní sudiště založeno pravoplatně pro všechny dodávky, nelze je v pozdější dodávce vyloučiti označením jiného platebního místa.

(Rozh. ze dne 14. října 1924, R I 827/24.)

Žalobu o zaplacení 78.081 Kč a 100.869 Kč podal žalobce na krajském soudě v Jičíně vzhledem k doložce na fakturách »splatno a žalovatelné v Hostinném«. Námitce místní nepříslušnosti vyhověl soud první stolice ohledně 100.869 Kč, ohledně 78.081 Kč ji zamítl. K rekursu žalobce zamítl rekursní soud námitku místní nepříslušnosti i ohledně 100.869 Kč. **Důvody:** Žalovaná firma tím, že přijala bez námitek faktury, poslané jí stranou žalující, a že je platila, jasně projevila, že žalující stranu uznává jako věřitelku a tedy i jako

smluvní stranu, že tudíž dále též žalovaná strana pojímala rozvrh celkové své potřeby syndikátem mezi jednotlivé účastníky dodávky pouze jako sprostředkovací činnost a že se nic nezměnilo na vzájemných právech a povinnostech z obchodu dodacího mezi žalovanou, jako kupující a jednotlivými dodavateli tím, že syndikát rozdělil celkovou dodávku jednotlivým firmám, které jí oznámil. Co tedy průběhem dodávek žalovaná strana ujednala se stranou žalující, jest proti oběma stranám plně účinné. Ničeho též nemění na stavu věci, že žalující strana přiložila po každé k fakturám, opatřeným zákonnou doložkou, složní listek, znějící na konto žalující firmy u rakouské poštovní spořitelny. Přijme-li se faktura, opatřená doložkou podle Šu 88 j. n. bez námitek, znamená to, že se mlčky přijímá ve faktuře učiněný návrh na příslušnost soudu splniště. Tím došlo mezi oběma stranami ke smlouvě (§§ 861, 863 obč. zák.) a není oprávněna žádná ze stran, aby odstoupila jednostranně, tedy bez souhlasu strany druhé. Nemohla tedy ani žalující strana, přikládajíc složní listky, jednostranně zrušiti smluvený již soud splniště. Přiložení složenek nemůže však býti považováno snad za nový návrh ve smyslu Šu 88 j. n., jímž změnila se příslušnost soudu, když byly faktury a složenky přijaty bez pozastávky. Takovouto příslušnost soudu lze založiti jedině způsobem naznačeným v Šu 88 j. n., totiž přijetím faktury, opatřené předepsanou doložkou, bez námítky, nikoliv však pouhým přiložením poštovní složenky. Připojení poštovní složenky nemělo totiž jiného významu, než že žalované straně bylo dáno na vůli, aby platila prostřednictvím rakouské poštovní spořitelny; tím zůstaly nedotčeny právní důsledky, pojící se podle zákona k smluvenému splnění, rovněž tak smluvený soud splniště, jímž jest Hostinné. Nic také nepřekáželo, aby se strany neshodly na jiném soudě, který jest pro jednu z obou stran cizinou. Soud fakturní zakládá se, jak se již stala zmínka, na vůli stran, na soukromoprávní dohodě, která nemůže býti nikterak dotčena politickými událostmi, leda, že se události ty staly za takových poměrů nebo takové poměry utvářily, které opravňují názor, že by se strany nebyvaly podvolily takové dohodě, kdyby bývaly mohly předvídati poměry ony. Takové poměry nepřivodil státní převrat, poněvadž mezi Rakouskem a Československou republikou jest zaručena jak vzájemná právní pomoc, tak i vzájemná vykonatelnost rozsudků, není tedy závady, pro niž by nebylo lze přistoupiti na prorogaci některého ze soudů obou těchto států. Okolnost, že snad území Hostinného bylo přechodně sporné, pokud šlo o jeho příslušnost k Československé republice, lze tím méně míti za podobně rušivou překážku. Prvý soud neměl odmítnouti svou příslušnost ani pokud jde o dílčí nárok na 100.869 Kč. Neměl přehlédnouti, že se zde jedná nesporně o jednotnou uzávěrku, která pouze byla plněna část po části. Tyto částečné dodávky nepřeměnily se ve zvláštní, samostatná právní jednání proto, že žalující strana poslala na částečné dodávky zvláštní faktury. U všech těchto částečných dodávek jest jednotný právní důvod. Byla-li tedy již ve fakturách, doručených s prvními dodávkami, obsažena doložka podle Šu 88 j. n. a tyto faktury bez námitek byly přijaty, podrobila se tím žalovaná ve smyslu Šu 88 j. n. ohledně celé dodávky mlčky soudu splniště. Žalovaná nemohla míti za to, že žalující strana chtěla použití této příslušnosti soudní

pouze, pokud jde o fakturované hodnoty ze dne 15. února 1919 a 17. února 1919, to tím méně, když i v poslední faktuře ze dne 28. dubna 1919 obsažena byla též doložka »splatno a žalovatelnost v Hostinném«, tedy i pokud jde o tuto poslední částečnou dodávku, poukázáno bylo opět na soud splniště a nebyla ona doložka škrtnuta. Že pro celou dodávku možno uvažovati jen o příslušnosti jediného soudu, plyne též z toho, že při podání žaloby bylo sčítati částečné faktury podle §u 55 j. n. a dle toho může býti pro všechny jednotlivé částky jen jednotné splniště, nemá-li se státi vůbec illusorním. Že proti faktuře ze dne 28. dubna 1919 byly námitky v tom směru, že žalovaná odepřela placení v československých korunách, nelze považovati za námitky ve smyslu §u 88 j. n., neboť zákon tam má na mysli, že se činí námitky proti doložce samotné nebo proti faktuře »vůbec, ježto se přiči smlouvě«, nebo, že faktura se vrací bez poznámky, nemá-li býti založena příslušnost soudu podle splniště. V tomto případě však, jak vysvitá z dopisu ze dne 5. května 1919, který byl uznán za pravý, pokud se týče za správný, prohlásila výslovně žalovaná jen, že odmítá placení v československých korunách, avšak jinak dokonce fakturu honorovala, nenamítala tedy »všeobecně« nic proti faktuře, tím méně pak proti její doložce. Nepřihlíží-li se však k tomu, byla, jak již zdůrazněno, platně založena příslušnost soudu podle splniště pro smluvní závazky, vyplývající z jednotné uzávěrky, přijetím obou dřívějších faktur ze dne 15. února 1919 a 17. února 1919, opatřených doložkou, bez námitek a platí tudíž i pro dílčí nárok 100.869 K z faktury ze dne 28. dubna 1919.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Dovolací rekurs není opodstatněn. Nejvyšší soud sdílí názor rekursního soudu a poukazuje žalovanou společnost na správné důvody napadeného usnesení s dodatkem, že, jak není sporno, jde v tomto případě o jednotnou uzávěrku ze dne 14. srpna 1918, která měla býti splněna část po části. Fakturami ze dne 15. a 17. února 1919 bylo, jak správně odůvodňuje rekursní soud, založeno splniště v Hostinném. Doložky obsažené ve faktuře ze dne 28. dubna 1919 neměly významu a nemohly ničeho změnit na fakturním sudišti již založeném, jelikož si odporují a jelikož jim proto nelze přiznati žádný právní účinek ani ten smysl, že se jimi žalobce vzdal fakturního sudiště v Hostinném, anebo vůbec sudiště v tuzemsku. Tvrdí-li žalobce na jednom místě, že fakturovaná částka 100.869 Kč 12 h jest splatna a žalovatelná v Hostinném a odvolává částečně na jiném místě téže faktury tuto doložku prohlášením, že fakturovaná částka jest výlučně splatna u úvěrního ústavu pro obchod a průmysl v Praze, nelze vůbec hleděti k těmto dvěma prohlášením sobě odporujícím. Fakturní sudiště v Hostinném právoplatně již dříve založené pro všechny dodávky, jež se zakládají na jednotné uzávěrce ze dne 14. srpna 1918, nebylo tedy změněno prohlášeními žalobce, obsaženými ve faktuře ze dne 28. dubna 1919, to tím méně, ježto druhý odstavec §u 88 j. n. vyžaduje jasné prohlášení na faktuře, že placení státi se má na určitém místě a že na témže místě mohou býti podány žaloby.